

Medovitq

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

ČEBELARSKO DRUŠTVO
ČRENŠOVCI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Občina Črenšovci

LASPD 2020
Lokalna akcijska skupina pri dobrih ljudeh

ČEBELARSKO DRUŠTVO

1951

2004

ČRENŠOVCI

Vzpostavitev tematske poti

MEDOVITA

Čebelarско društvo
Črenšovci

40
Let

ČEBELARSKO DRUŠTVO ČRENŠOVCI V LETIH 1951 IN MED 1978 TER 2018

Pisni zapisi omenjajo čebelarstvo na današnjem območju med Doljno Lendavo in Mursko Soboto že veliko pred uradno zabeleženem datumu ustanovitve čebelarskih družin. V takratnih časih ni bilo potrebe po združevanju čebelarjev, ki so imeli v posesti čebele.* Vodila se je evidenca v pokrajinskih in cerkvenih knjigah in tako lahko zasledimo, da je pri Treh Misah, na današnjem območju Dolnje Bistrice (zaselek Laze) čebelar živel že daljnega leta 1350.*

Čebelarske povezave na področju današnje Občine Črenšovci segajo v daljno leto 1951. Že pred tem letom so začele delovati čebelarske družine v sosesčini, na primer v Beltincih in Lendavi. Tako so se nekateri čebelarji priključili beltinski čebelarski družini, večji del čebelarjev pa se je priključil lendavski družini.

Leta 1978 se je rodila ideja o ponovni ustanovitvi družine v Črenšovcih.

* * 22. aprila 1979 so se čebelarji na ustanovnem občnem zboru ponovno združili v Čebelarski družini Črenšovci.

Občni zbor je potekal v sejni dvorani Zadrúžnega doma v Črenšovcih. Navzočih je bilo 17 članov:

1. Kreslin Štefan, Črenšovci 5,
(Predsednik novoustanovljene družine)	9. Bedernjak Jožef, Srednja Bistrica 21,
2. Doma Ferdo, Črenšovci 5,	10. Vučko Štefan, Srednja Bistrica 17,
3. Horvat Anton, Črenšovci 39,	11. Čigan Alojz, Odranci 225,
4. Horvat Ivan, Žižki 10,	12. Škafar Štefan, Odranci 284,
5. Fotivec Franc, Žižki 16,	13. Balazic Jožef, Odranci 362,
6. Vogrinčič Ivan, Žižki 121,	14. Kotnjek Ignac, Velika Polana 162,
7. Hozjan Ivan, Trnje 56,	15. Zver Jožef, Brezovica 31,
8. Kustec Jožef, Dolnja Bistrica 166, Laze,	16. Zver Janez, Gomilice 20,
	17. Dominko Štefan, Turnišče 17.

Članarina je za člana znašala 50 din ter 20 din pristopnina.

Občnega zbora so se udeležili še sledeči povabljeni gostje:

1. Kreslin Janez, Predsednik Krajevne skupnosti Črenšovci,
2. Tibaut Štefan, Zastopnik konference SZDL, (Socialistična Zveza Delovnega Ljudstva)
3. Mlinarič Stanko, Predsednik Čebelarske družine Lendava,
4. Šimonka Aleksander, dolgoletni mentor Čebelarske družine Lendava in sodelavec čebelarske zadruge Ljubljana **

Vsi člani novoustanovljene družine so bili tudi člani Čebelarke Zveze Slovenije in Čebelarke zveze Lendava, ki je povezovala Čebelarke družine Lendava, Dobrovnik-Kobilje in Črenšovci.

V obdobju od 1979 do 2018 so funkcijo predsednika v navedenem društvu opravljali sledeči člani društva:

Kreslin Štefan (1979–1984), Fotivec Franc (1984–1988), Balažic Jožef (1988–1989), Zver Jožef (1989–1993), Žalig Jože (1993–2005), Čahuk Dušan (3 mesece 2005), Tratnjek Jožef (2005–2018).

Ko je začel veljati spremenjen zakon o društvih, se je takratna Čebelarska družina preimenovala v Čebelarsko društvo. V letu 2003 so na pobudo čebelarjev začele teči priprave za pridobitev društvenega prapora. Upravni odbor društva pod vodstvom predsednika Žalig Jožeta je izdelal osnutek društvenega prapora. Na letnem občnem zboru je bil predlog o izdelavi prapora sprejet. Pričele so se aktivnosti z donatorji za prapor.

Maja leta 2004 je Čebelarsko društvo Črenšovci s pomočjo donatorjev na svečani prireditvi razvilo prapor, simbol Čebelarskega društva Črenšovci. Prireditev je potekala v Žižkih, s kulturnim programom so sodelovali otroci Osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci. Čast skrbeti in nositi prapor na raznih slovesnostih je pripadla starosti Čebelarskega društva Črenšovci, g. Cigan Alojzu. Od leta 2015 za prapor skrbi nov praporščak, Balažek Dragan. Čebelarsko društvo Črenšovci tako leta 2018 obeležuje 40 let delovanja in 10 let organiziranja prve zahvalne maše za čebelarje ob godu zavetnika čebelarjev sv. Ambroža, ki

1.redni občni zbor društva leta 1979

goduje v začetku decembra.

Čebelarско Društvo Črenšovci deluje na območju treh občin (Črenšovci, Odranci in Turnišče) ter vključuje tudi posamezne čebelarje iz občine Velika Polana.

V društvo je včlanjenih 38 čebelark in čebelarjev, ki čebelarijo skupno z 2600 čebeljimi družinami, od tega se tri čebelarstva ukvarjajo z vzgojo čebeljih družin in tri z vzrejo čebeljih matic.

Glavni poudarek v aktivnostih društva predstavljajo ohranjanje čebelarstva in čebel za rodove, ki prihajajo, skrb za naravo in prenašanje čebelarskega znanja na mlajše rodove, sodelovanje z raznimi društvi in lokalno skupnostjo, promoviranje zdrave hrane, med katero prištevamo skoraj vse čebelje produkte.

Ob razglasitvi svetovnega dneva čebel (20. maj) so člani društva skupaj z Zvezo čebelarskih društev Pomurja na povabilo predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja bili prisotni na svečani prireditvi v Predsedniški palači. Ob tem je potrebno povedati, da so lahko slovenski čebelarji ter Slovenci nasploh nadvse ponosni, saj je tako maloštevilen narod pomembno prispeval k razglasitvi svetovnega dneva čebel.

* Po pisnih virih pokojnega čebelarja Horvat Antona iz Črenšovcev

** Povzeto po originalnem zapisniku ustanovnega občnega zbora Čebelarskega društva Črenšovci

Jožef Tratnjek,
predsednik Čebelarskega Društva Črenšovci

Čebelarška zveza društev Pomurja na obisku pri predsedniku države Borutu Pahorju. Med praporščaki tudi praporščak ČD Črenšovci Dragan Balazek

PODNEBNE SPREMEMBE IN ČEBELE

1. UVOD

Podnebne spremembe so tu. Če ne bomo takoj ukrepali in se pričeli nanje prilagajati tudi na področju čebelarstva, bodo posledice nepredvidljive. Tradicionalno uveljavljene modele tehnologij, in sicer vzreje čebeljih družin, zdravstvenega varstva itd. bomo najverjetneje morali v določenih segmentih spremeniti in jih prilagoditi tako, da zaradi podnebnih sprememb ne bodo negativno vplivali na v evoluciji razvoja vzpostavljene zakonitosti biologije čebel.

Potrebno si bo odgovoriti na številna vprašanja, še najprej pa bo potrebno vse morebitne spremembe proučiti in jih na osnovi trenutnih znanj njihov negativni vpliv na čebele omiliti ali celo preprečiti. Torej tudi na področju čebelarstva potrebujemo strategijo prilagajanja na podnebne spremembe.

2. KAJ TRENUTNO VEMO O REŽIMU PADAVIN IN TEMPERATUR ZRAKA

Povprečna letna temperatura zraka v Sloveniji se je samo v zadnjih 50 letih povečala za 1,1°C (Kajfež-Bogataj, 2001). Vročinski valovi se v zadnjem času pojavljajo vedno bolj zgodaj, že konec maja in v juniju. Spremenila se je tudi razporeditev padavin, poletne suše so vse pogostejše. Od devetih hudih suš v zadnjih 40 letih jih je bilo kar šest v zadnjih 15 letih (Kajfež-Bogataj, 2007). Po mnenju klimatologov pa bo temperatura v prihodnosti še naraščala. Modeli Berganta (2003) predvidevajo, da bo v Sloveniji do leta 2030 temperatura narasla še za 0,5 do 2,5°C, do leta 2060 za 1 do 3,5°C in do 2090 za 1.5 do 6,5°C.

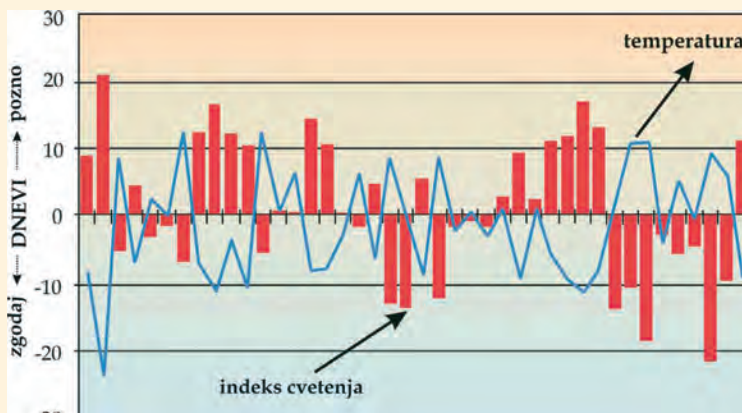
3. VPLIV POSLEDIC PODNEBNIH SPREMEMB NA ČEBELE

V preteklosti so bile podnebne razmere dovolj stabilne in zime dovolj hladne, da so vzdrževale zmerno številčnost povzročiteljev bolezni. Podnebne spremembe pa so lahko tudi vzrok, da se to ravnoesje poruši. Kako bodo spremembe vplivale na čebele, je težko natančno predvideti, lahko pa si predstavljamo, da vplivi ne bodo ugodni.

Pričakujemo:

- pojav novih škodljivcev in hitrejše razmnoževanje nekaterih škodljivcev, npr. azijski sršen (*Vespa velutina*), panjski hrošč (*Aethina tumida*),
- vpliv na življenjski cikel čebel (višje temperature, suše), zimsko mirovanje čebel bo krajše,
- manj zanesljiva paša za čebele (vročinski stres, manj medicene, mane), manjše izločanje medicene,
- več medsebojnih ropov čebel,
- manjšo pestrost rastlin in s tem povezana daljša brezpašna obdobja,
- intenzivnejši napad varoe,
- manj kakovostnega peloda za čebele,
- zaradi sušnih razmer na razpolago manj vode,
- povečano nabiranje sadnih sokov jeseni, še zlasti v sušnih letih,
- manjšo relativno zračno vlago v ozračju, manjše izločanje medicene, manj medu,

- krajši čas cvetenja žužkocvetk,
- pretopele noči,
- spremembo strukture drevesnih vrst v gozdovih zaradi razvoja novih škodljivcev,
- izginjanje določenih drevesnih vrst predvsem iz nižinskih gozdov zaradi višje povprečne temperature zraka,
- izgubo povzročiteljev maninih paš zaradi prezgodnjega izleganja ličink iz jajčec in nato prihajajoče zmrzali,
- zgodnejše pomladi in podaljšanje rastne sezone,
- skrajševanja časa med posameznimi fenofazami,
- vedno več vetrovnih razmer, točka venenja pri rastlinah in
- pojav invanzivnih plevelov.

Slika 1: Indeks cvetenja v zgodnji pomladi in temperature zraka z odkloni od dolgoletnega povprečja (1955–2000) kažejo 10-dnevni zgodnejši nastop pomladi v Sloveniji, ki se ujema s spremembami temperature zraka zgodaj spomladi. Navpični stolpci ponazarjajo letne indekse cvetenja (povprečje datumov cvetenja za navadno brezo (*Betula pendula*), navadni regrat (*Taraxacum officinale*), ivo (*Salix caprea*), navadno lesko (*Corylus avellana*) in mali zvonček (*Galanthus nivalis*) za večje število fenoloških postaj. Krivulja ponazarja letni odklon temperature zraka (°C) od povprečja temperature pomladnih mesecev. Vir podatkov: ARSO, 2006.

4. KAKŠNE AKTIVNOSTI NAS ČAKAJO V PRIHODNJE

Zavedati se moramo, da so nas podnebne spremembe doletele in bo potrebno na njih najti ustrezne odgovore. So izziv in stroko čaka interdisciplinarni pristop pri reševanju problemov na področju čebelarstva. Najverjetneje bomo morali nekatere tradicionalno ustaljene prakse zamenjati z novimi, ki bodo izziv za reševanje vzporedno nastalih problemov zaradi sprememb podnebnih razmer.

Veterinarska stroka se bo morala soočiti z navalom novih škodljivcev, ki bodo preplavili ta predel Evrope zaradi povprečnega višanja temperatur zraka in milejših zim, na primer azijski sršen (*Vespa velutina*), ki je že prisoten v Evropi. Se prehranjujejo z zalego, zato lahko v kratkem času uniči celotno čebelje gnezdo. Panjski hrošč (*Aethina tumida*) je prav tako že

prisoten v Evropi. Ličinke tega škodljivca se hranijo tako z medom in cvetnim prahom kot tudi z zalego. Z ritjem po satju vznemirjajo čebele in z iztrebki onesnažijo satje. Hrošč praviloma povzroči večjo škodo le oslabelem oziroma šibkim čebeljim družinam, takšnih pa v obdobju podnebnih sprememb ne bo težko najti.

Milejše zime bodo omogočile podaljšano zaleganje v zimo in prej v spomladanskem obdobju. Kakšne bodo posledice pri čebelah zaradi krajšega časa mirovanja, še najverjetneje nihče ne ve, treba pa se zavedati, da se bo v takšnih pogojih varoa lažje razmnoževala in širila. Z njenim razvojem se bodo širila razna virusna obolenja, vzpostavljali se bodo pogoji za širjenje neavtohtonih ras medonosne čebele.

V povprečju višje temperature zraka in neenakomerne porazdelitve padavin ekstremne temperature zraka in sušna obdobja bodo pripomogla k izpadom nekaterih čebeljih paš, zmanjšanemu izločanju medičine, k slabši oskrbi s pelodom in najverjetneje slabši kakovosti. Pri čebelah je za pričakovati težave s kondicijo oziroma živalnostjo čebel skozi leto, še zlasti pa s podhranjenostjo s hranilnimi snovmi preko peloda. Paše na oljni ogrščici se bodo iz leta v leto spreminjale. Odvisne bodo od relativne zračne vlažnosti zraka in vlažnosti v tleh. Glede na napovedi klimatologov in na trenutna dogajanja v naravi smo priča vedno večjim vetrovnim razmeram in neenakomernim porazdelitvam padavin v času cvetenja, kar povzroča nezanesljivo pašo na oljni ogrščici. Višje temperature zraka bodo pripomogle k še večjim vetrovnim razmeram, predvsem lahko pričakujemo tople južne vetrove, ki so pogubni za medenje akacije, prav tako nenadna sušna obdobja, ki bodo predvsem na travniških površinah posušila marsikatero medonosno vrsto cvetic. Skratka, čebele bodo postavljene pred preizkušnjo in brez človekove pomoči ne bo šlo.

Današnja praksa potrjuje regionalno prizadetost in posledice suš, ki se bodo še stopnjevale. Torej lahko pričakujemo na tistih območjih tudi večje težave s čebelami.

5. PREDLOGI

- priprava strategije čebelarjenja za nove izzive zaradi podnebnih sprememb,
- interdisciplinarni pristop različnih strok, in sicer veterinarjev, biologov, agronomov, gozdarjev, tehnologov na področju tehnologij čebelarjenja itd,
- seznanitev s posledicami suše (interdisciplinarnost) in
- priprava konkretnih izhodišč po strokah,

6. NAMESTO ZAKLJUČKA

Na ČZS je potrebno ustanoviti strokovno skupino, ki bo sestavljena interdisciplinarno in se bo začela ukvarjati s problemi podnebnih sprememb, z njihovimi posledicami in bo nakazala rešitve pri reševanju nastalih problemov. Le tako lahko omilimo negativne posledice na čebele.

7. VIR

So na voljo pri avtorju.

dr. Stanko Kapun

TEMATSKA POT MEDOVITA

KARAKTERISTIKE POTI:

Izhodišče: Črenšovci, center.

Zahtevnost: Nizka, pot je primerna za družine in otroke

Podlaga: Asfalt in utrjeni makadam.

Višina: Ni višinskih razlik.

KRAJI: Črenšovci, Žižki, Trnje, Dolnja Bistrica, Srednja Bistrica, Gornja Bistrica, Lipa, Odranci.

Dolžina: cca. 39 km

Tematska pot Medovita kaže posebnosti pokrajine ob Muri in tematsko popelje po poti čebele. Ponuja ogled čebel v učnih čebelnjakih, pestro kulturno krajino ter bogato naravno dediščino. Gibalni park nas razgiblje in omogoči počitek. Pot pelje po utrjenih cestah in ni označena. Primerna je za kolesa in peš.

DELO S ČEBELAMI; OBNAŠANJE IN SOBIVANJE Z NARAVO

Vsak človek je bolj ali manj povezan, nekako zvezan z naravo. To najbolj čutijo ljudje na podeželju, kjer v obsegu narave občutijo njene prvine, njene sokove, dišave in razcvet različnih živalic, sadov in rastlin.

Posebej doživi vso enkratnost tega prostora gojitelj čebel, čebelar. On od blizu vidi in čuti vso enkratnost, vso posebnost teh živalic, katerim se posveča, zanje skrbi in od njih dobi med, ki ga lahko podarja, daje ljudem kot zdravilo, kot prehrano ali kot enkratni priboljšek.

Česa se lahko človek nauči, kaj lahko spozna, ko se ukvarja s čebelami? Te drobne živalce ga lahko naučijo marsikaj. Najprej tega, da je v skupini, v skupnosti, izjemna moč, da se lahko stori na prvi pogled nemogoče. Natančen razpored dela namreč jamči stoodstotno realizacijo dela in izbiranja medu. To nas uči, da zmoremo le v skupnosti, le v povezanosti reševati vsakodnevne težave in probleme, obenem pa se zmoremo ob tem veseliti vsakega uspeha drugih. To je močan poduk čebel.

Druga očitna vrлина ali lastnost čebeljih družin je marljivost. Izletavajo in se vračajo noseč cvetni prah in nektar, da se lahko ustvarja čudovito satovje in se prideluje med. Vsak dan se dogaja to izletavanje in vračanje, da se lahko ustvarja novo bogastvo dobrote, ki sladka, ki zdravi, ohranja človeka pri zdravju in življenju.

Čebele so zgledne učiteljice. Ne učijo z besedami, ampak s svojim marljivim delom.

Zato je še kako pomembno, da ohranjamo naravo, da skrbimo za njen razvoj in njeno rast. Predvsem se morajo naši odnosi vedno razvijati v hotenju biti iskren, biti marljiv, skrbeti za sožitje med naravo, živalmi in ljudmi.

Vsaka sebičnost, vsaka ozkost v pogledih na naravo, živali in ljudi, slej ko prej privede do izumiranja živalskih vrst, do izumrtja čebeljih družin. Vsakemu je jasno, da če bodo izumrle čebele, bo tudi človeštvo sčasoma izginilo s tega planeta.

Zato se moramo vsi, od čebelarjev do naravovarstvenikov in vseh ljudi, truditi, da ohranjamo naravo, da skrbimo za sožitje, za sobivanje z naravo. Vsak naj na svojem mestu, v kraju, kjer živimo ali delamo, ohranja naravne danosti, skrbi za ravnotežje med živimi bitji. Le tako bomo tudi bodočim rodovom ohranili to lepo zemljo in vse njene skupine prebivalcev; od čebel do človeka.

Čebela na cvetu

g. Viljem Kovač, župnik Župnije Hotiza

OPRAŠEVALCI

V življenju se pogosto ne zavedamo, kako ravnamo z naravo. Tega se začnemo zavedati takrat, ko nas začnejo pestiti naravne nesreče. Življenjski tok narave je ravnovesju, ki pa se začne rušiti z našim nepremišljenim ravnanjem. To velja tudi za opraševanje, ki je v preteklosti potekalo predvsem spontano in brez posredovanja ljudi in se nam je zdelo samoumevno. Že od nekdaj obstaja odvisnost med rastlinami in njihovimi opraševalci, tako da eden brez drugih ne morejo preživeti.

Opraševanje v naravi se vrši na več načinov – s pomočjo vetra, vode in žuželk. Pri pridelavi hrane pa smo najbolj odvisni od opraševanja žuželk (čebel, divjih čebel, čmrcljev, metuljev, muh ...). Opraševanje žuželk namreč potrebuje kar 78 % divjih rastlin, vsaj deloma pa je od njega odvisnih 84 % kmetijskih rastlin, ki se pridelujejo v Evropi. ¹Pomembno mesto pri opraševanju rastlin imajo medovite čebele, ki so ene najpomembnejših opraševalcev med žuželkami. Organizacija združenih narodov (OZN) ja za Evropo zapisala, da se število čebel zmanjšuje že od leta 1965. Posamezni čebelarji pa predvsem od leta 1998 poročajo o neobičajni šibkosti in umiranju čebel, zlasti ob koncu zime in v začetku pomladi. ²

V svetu se povečuje število prebivalcev, potrebno je pridelati vedno več hrane. Z zmanjšanjem števila opraševalcev in s tem tudi zmanjšanja števila čebel v svetu pa je samoumevno opraševanje že vprašljivo. Tako se pomena opraševanja in čebel vedno bolj zavedamo. Poleg zbiranja nektarja in cvetnega prahu je za čebele najpomembnejše poslanstvo opraševanje. Rastline z raznobarvnimi cvetovi in vonji privabljajo čebele in ostale žuželke, ki letajo s cveta na cvet in s tem oprašujejo rastline. Čebele so zelo pomembne v sadjarstvu, saj oprašijo

Čebela na ajdi; Foto: Jure Tikvič

70–80 % cvetov, pri intenzivnem kmetijstvu pa se ta odstotek povečuje. Ponekod v svetu je potrebno že načrtno opraševanje, tako že v sosednji Avstriji pridelovalci sadja opraševanje čebelarjem plačujejo. Avstrija ni edina, ki za opraševanje plačuje čebelarjem, enako je tudi ponekod drugod v Evropi in v ZDA. V Sloveniji tovrstne prakse ni, saj se zaradi dobre pokritosti s čebeljimi družinami pomena opraševanja se ne zavedamo. Zahvala

1 Pokljukarjevi dnevi 2016, Danilo Bevk; Pestrost divjih čebel in njihov pomen za kmetijstvo in naravo

2 Dr. Peter Kozmus; Čebele in opraševanje

pa gre slovenskim čebelarjem, ki se ukvarjajo z ohranjanjem avtohtone čebele kranjske sivke. Čebele z opraščitvijo rastlin zagotovijo hrano ljudem in živalim, zato ne pretiravamo, če rečemo, da je vsaka tretja žlica svetovne hrane odvisna od čebel. Po ugotovitvah znanstvenikov točne vrednosti opraševanja, ki ga v Sloveniji brezplačno opravijo čebele, ni mogoče izračunati, ocenjeno pa je, da je ta vrednost od 15 do 30-krat večja od vseh čebeljih pridelkov skupaj! Ker čebele dandanes same v naravi niso več sposobne preživeti niti ene zime, je torej delo slovenskih čebelarjev plemenito in družbeno koristno.³

Čebele imajo pomembno vlogo pri ohranjanju ekološkega ravnovesja in biotske raznovrstnosti v naravi. Zagotavljajo eno najbolj prepoznavnih ekosistemskih storitev – opraševanje, zaradi katere je pridelava hrane sploh mogoča. S tem pa varujejo in skrbijo za ekosisteme, živalske ter rastlinske vrste in tako prispevajo h genetski ter biotski raznovrstnosti.

Čebele so tudi pokazatelj razmer v okolju. Njihova prisotnost, odsotnost oziroma številčnost nam sporoča, kdaj se z okoljem nekaj dogaja in je treba ukrepati. Z opazovanjem razvoja in zdravstvenega stanja čebel je mogoče ugotoviti spremembe v okolju in pravočasno izvesti potrebne varstvene ukrepe.⁴

Sestavila: Anka Hozjan

Matica

Čebela nabira cvetni prah

Čmrlj na sivki

³ Jure Justinek, ČZS; Čebele in opraševanje

⁴ <https://www.worldbeeday.org/si/o-projektu/pomen-cebel.html>

VRSTE IN UPORABA MEDU

Med se je že od nekoč uporabljal kot sladilo in zdravilo, saj je bil navzoč v naravi, čeprav so ljudje za njegovo nabiranje včasih tvegali celo življenje. Omenjen je v zapisih vseh starodavnih ljudstev in kultur. V prehrani ljudi se je v preteklosti uporabljal za zdravljenje ran, proti kašlju, plešavosti, pri prebavnih težavah, skratka že v preteklosti je človeštvo poznalo zdravilno moč medu. Na med se spomnimo, ko nas napadajo virusna in prehladna obolenja. Čeprav med pomirja in nam omogoča boljši spanec, blaži mišične krče, lajša prebavne motnje, pomaga pri zgagi, raznih razjedah trebušnega trakta in še bi lahko naštevali njegove zdravilne lastnosti, sežemo po medu navadno šele, ko smo bolni.

V današnjem času med najpogosteje uporabljamo pri vnetem grlu, angini, kašlju, slabokrvnosti, za povečanje apetita, ob večjih fizičnih obremenitvah, zmanjšanju imunske odpornosti, po okrevanju po boleznih in je bogati vir energije. V kozmetični industriji ga najdemo v raznih milih, šamponih, kremah, kozmetični maskah, skratka skoraj ni področja, kjer med in čebelji izdelki ne bi našli svoje uporabe.

OPIS POSAMEZNIH VRST MEDU

CVETLIČNI MED

Cvetlični med je lahko raznovrsten, zelo aromatičen, okus in sama barva sta odvisni od vrste cvetov, na katerih so čebele nabrale nektar. Njegova glavna značilnost je, da je dokaj svetel in po okusu zelo močno sladek, tako da ima pekoč pookus po sladkem, hkrati pa ima priokus po kislem, ki pa se ne čuti preveč. Cvetlični med lahko precej hitro kristalizira, kristali so lahko drobni ali pa veliki, odvisno od sestave samega medu. Lahko je zelo prijetnega vonja: po sadju, tudi po kuhanem sadju ali kompotu, po travniških cveticah, alpskih cveticah, po travniku, vosku. Njegov vonj je lahko tudi manj prijeten: po kuhanem sadju ali kompotu, sladkorju, včasih je tudi rezek ali ima vonj po lesu ali smoli. Primeren je kot namaz na kruhu in za pripravo lahkih mesnih jedi, solat, napitkov, pri peki. Cvetlični med je znano naravno zdravilo proti alergijam (posebno proti senenemu nahodu) in pri izčrpanosti organizma. Točimo ga od pomladi do jeseni.

GOZDNI MED

Gozdni med je mešanica različnih vrst mane, ta med se zelo razlikuje v barvi, ki je od svetlo rjave do temno rjave. Aroma je zelo močna, kot tudi vonj in okus, ki je zelo uravnotežen, saj je sladkost in kislost tega medu zelo v ravnesju. Zaznaven je oster vonj po smoli, sirupu smrekovih vršičkov, vosku, po humusu in preperelem listju. Pogosto je mešan s cvetličnim medom, saj čebele v gozdu obiskujejo tudi podrast. Kristalizacija je srednja in navadno zajame vso količino medu. Točimo ga v juliju in avgustu. Največ ga uporabljamo s črnim kruhom, v skutnih jedeh, omakah in polivkah. Gozdni med se uporablja pri vnetjih dihalnih poti in živčni napetosti, priporočajo ga slabokrvnim ljudem.

MED OLJNE OGRŠČICE

Vse pogostejše lahko na tržišču kupimo tudi med oljne ogrščice, saj se območje sejanja oljne ogrščice vedno bolj širi. Ponujajo ga tudi pod imenom med oljne repice ali repičin med. Zanj je značilno, da hitro kristalizira v finih do srednje velikih kristalih. Ima dokaj značilen vonj in aromo po repici, zelju, kompotu in cvetju, pookus pa je zelo trpek, včasih tudi malce pekoč. Je umazano bele do svetlo rumene barve in zelo moten. Hitro kristalizira, kristali so fini do srednje fini. Barva kristaliziranega medu je svetlejša od nekristaliziranega, pogosto ima sivkast odtenek. Je močno sladek.

AKACIJEV MED

Zanj je značilno, da je zelo svetle barve, skoraj brezbarven, če ga točimo iz deviškega satja, in ima zelo nežen vonj in šibko aromo. Sam vonj tega medu je po cvetovih akacije z rahlim vonjem satja, po cvetovih sadnega drevja, pokošeni travi, odvisno od nektarja, ki je bil primešan akaciji. Akacijev med tako rekoč nikoli ne kristalizira in ostane skoraj vedno v tekočem stanju. Vsak temnejši odtenek je znak, da čebele nektarja niso nabirale samo na akaciji, ampak tudi na drugih rastlinah. Je idealen namaz na kruhu, sladilo za čaj, kosmiče in podobno. Poznano je, da ureja prebavo, zmanjšuje izločanje želodčne kisline, regulira funkcijo želodca, pomaga pri zaustavljanju krvavitev, priporoča se pri nespečnosti ter prehladu, zaradi večjega deleža fruktoze kot glukoze ga lahko pod zdravniškim nadzorom uporabljajo lažji sladkorni bolniki. Akacijev med se toči maja in junija, odvisno od cvetenja akacije.

LIPOV MED

Lipov med je proizveden iz nektarja in mane, zato ima lastnosti tako nektarnih kot tudi maninih medov. Lipov med po vonju in okusu spominja na lipovo cvetje, svež in nežen vonj, vonj po mentolu, limonini lupini, citronki, včasih tudi z priokusom mentola. Lahko je svetlo rumene do svetlo jantarne, slamnate barve z zelenim odtenkom. Ta tip medu zelo hitro kristalizira in tvori velike kristale. Kristaliziran med je slonokoščene do mlečno rumene barve. Točimo ga junija in julija. Lipov med se uporablja pri prehladih, povišani telesni temperaturi, glavobolu, izgubi apetita in kašlju. Ker pospešuje znojenje, ni priporočljiv za srčne bolnike.

KOSTANJEV MED

Kostanjev med je iz nektarja in mane, ki ju čebele nabirajo na pravem kostanju. Ta med se po svojem grenkem, trpkem vonju, precej grenkem okusu in dolgotrajno obstojni ter zelo izraziti aromi občutno razlikuje od drugih tipov. Lahko je temno rjave ali jantarne barve, z rdečim odtenkom in je navadno vedno bister. Po navadi ne kristalizira. Motnost je znak navzočnosti drugih vrst nektarja ali mane, tak med lahko kristalizira. Točimo ga junija in julija. Kostanjev med vsebuje več fruktoze kot glukoze, zato ga lahko pod zdravniškim nadzorom uporabljajo tudi lažji sladkorni bolniki. Uporablja pa se tudi pri slabokrvnosti, utrujenosti in nezadostni prehrani.

SMREKOV MED

Značilnosti smrekovega medu, ki je maninega izvora, sta rdečerjava barva in izjemno sijoča se

površina. Ta med je vedno bister in viskozen, po navadi torej ne kristalizira. Zaznaven je nežen vonj po sirupu iz smrekovih vršičkov, smoli, lubju iglavcev, po suhih nežveplanih marelicah, lahko tudi blag vonj po mleku v prahu. Je rdečerrjave barve, sijoč na površini. Čisti smrekov med je vedno bister, motnost kaže, da vsebuje tudi mano drugih rastlin. Običajno ne kristalizira. Značilno je, da je zelo vlečljiv, zato se lepi na jezik in nebo. Smrekov med se priporoča pri kašlju, bronhitisu in slabokrvnosti.

HOJEV MED

Hojev med je zelo temen, je sivorjave barve z zelenim odsevom. Po navadi je moten in ne kristalizira. Aroma je zelo značilna, po karamelu in mleku v prahu, zažganem sladkorju, smoli, svežem lesu iglavcev, sirupu smrekovih vršičkov, po dimu, po črnem čaju z mlekom, po zeliščnih bonbonih. Je temno sivorjave barve z zelenim odsevom. Po navadi ne kristalizira, po daljšem času se pojavi plastenje. Točimo ga v poletnih mesecih. Hojev med se uporablja pri slabokrvnosti, boleznih dihal (pri bronhitisu, vnetju sapnika), prehladu, gripi in pri slabem zadahu. Ta vrsta medu pri ljudeh, ki so alergični na med, sproži najblajšo reakcijo.

AJDОВ MED

Ajdov med je temno rjave barve. Tudi sam vonj tega medu je karakterističen, po živalih, hlevu, po usnju, po svežem in suhem rastlinju, po karameli ... Je normalno sladek kot tudi rahlo kisel. Ajdov med je močan antioksidant, ampak je neprijetnega vonja in okusa.

Sestavil: Vogrinčič Branko

Uporabljeni viri:

-SLOVENSKO ČEBELARSTVO V TRETJE TISOČLETJE Čebelarska zveza Slovenije 2011

-SLOVENSKI MED .SI/VRSTE MEDU

-MED avtor Tili Kojič 2009

Čebela na lipi

Čebela na kostanju

Čebela na cvetu buče

Različne vrste medu

OHRANITI MORAMO ČEBELE IN SI S TEM ZAGOTOVITI SVETLO PRIHODNOST

Večje izgube čebeljih družin po svetu in vedno redkejša pojavnost drugih žuželk na cvetočih rastlinah so vzbudile skrb laične in strokovne javnosti ter nas prisilile k razmišljanju, kam se ta naš svet v svoji sebični pohlepnosti vrti. Smo lastniki tega sveta ali smo na Zemlji le najemniki in jo moramo čuvati za naslednje rodove? Vsekakor je prisotnost velike pestrosti opraševalcev indikator zdravega okolja in padec števila opraševalcev, vključno s čebelami, je pognal kolesje v smeri njihove nadaljnje zaščite. Čebele spadajo med najpomembnejše opraševalce, poleg preostalih (čebele samotarke, ose, čmrlji in dvokrilci), ki so zastopani v manjših deležih. V Evropi je od opraševanja žuželk odvisnih 84 % kulturnih rastlin, v svetovnem merilu pa je od tovrstnega opraševanja odvisnih 70 % rastlinskih vrst, ki jih uporabljamo za prehrano. Ob vsem tem je čebelarstvo izjemnega pomena za zagotavljanje prehranske varnosti in s tem prihodnosti človeka. Zelo je zanimiv podatek, da ob različnih delih dneva najdemo nekoliko drugačen sestav opraševalcev na cvetju. Medonosna čebela je najbolj aktivna v osrednjem delu dneva, v primeru zelo visokih temperatur v kombinaciji s sončnim vremenom pa njena aktivnost v času opoldanske vročine rahlo upade. Čmrlji so najbolj aktivni zjutraj in v poznih popoldanskih urah. Tudi hitrost opraševanja ni ista. Čebele samotarke se na cvetovih zadržijo najdlje. Čmrlji so med vsemi najhitrejši, saj obiščejo največ cvetov v določenem časovnem obdobju. Medonosne čebele in ose so po hitrosti nekje vmes. Poleg ocenjevanja pomena opraševalcev je poleg številčnosti potrebno upoštevati tudi njihovo učinkovitost opraševanja. Za zagotovitev uspešnega opraševanja potrebujemo pestro združbo opraševalcev. Izguba opraševalcev bi pomenila veliko biološko, okoljsko, kmetijsko in ekonomsko katastrofo. Ohranitev biodiverzitete tako mora biti ključni cilj vseh kmetijskih in okoljskih politik. V Sloveniji se čebelarstvu iz omenjenih razlogov posveča prav posebna pozornost, kar se zrcali v celostni podpori slovenskemu čebelarstvu ter finančnimi prispevki k sofinanciraju čebelarske opreme, podpori laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov, raziskavam na področju čebelarstva, izobraževanje in svetovanje idr. V brezplačno pomoč čebelarjem je pod okriljem Veterinarske fakultete postavljena tudi javna specialistična veterinarska služba, ki skrbi za zdravstveno varstvo čebel (Nacionalni veterinarski inštitut). Veterinarji za zdravstveno varstvo čebel se po najboljših močeh trudimo z izobraževanjem in svetovanjem čebelarjem s področja preprečevanja bolezni in ohranjanja zdravja čebel ter jim pomagamo pri smotni in pravilni uporabi zdravil za čebele. Naj dodatno omenim, da v okviru Uredbe 2017–2019 izvajamo dve nalogi pomoči, v prvi..., V drugi nalogi pa v 60 čebelnjakih čebelarjem nudimo individualno pomoč pri zdravljenju varoze v obliki načrtovanja celoletnega integriranega programa varoj. Rezultati izvajanja ukrepa bodo služili pripravi analize napadenosti z varojo in izdelavo natančnejših navodil čebelarjem o zdravljenju. Poseben poudarek je v izvajanju apitehničnih ukrepov in na uporabi učinkovin, primernih za ekološko čebelarjenje. Vsak čebelar danes že ve, da se sme zdraviti le z dovoljenimi in v Sloveniji kupljenimi zdravili ter po navodilu proizvajalca in veterinarja. Le na takšen način lahko obvladujemo tveganje za pojav odpornosti na zdravila ter zagotavljamo kakovost in varnost čebeljih proizvodov. Na slovenskem trgu imamo za

zdravljenje čebel dovoljena le sredstva za zatiranje varoje. V izogib škodljivim zaostankom v čebeljih proizvodih se ostalih bolezni, npr. nosemoze, poapnele zalege idr. več ne zdravi, pač pa čebelar z izvajanjem dobre čebelarske prakse in preventivo preprečuje pojav bolezni. Uporaba antibiotikov ni dovoljena niti za zdravljenje niti v preventivne namene. Iz številnih držav že poročajo o pojavu odpornosti na doslej znana zdravila za zdravljenje čebel proti varoji. To nas še posebej opozarja, da je treba pri uporabi zdravil upoštevati navodila za uporabo ter nasvet veterinarja. Le na tak način bomo podaljšali čas do pojava odpornosti varoj na obstoječa zdravila. Čebelarji naj čim več uporabljajo t.i. ekološka zdravila, saj nanje ni dokazan pojav odpornosti. Zato naj se še posebej mladi čebelarji opogumijo in naučijo čebelariti na ekološki način, ki je kot tak najbolj prijazen do čebel, potrošnikov ter vzdržen do okolja. Dejstvo je, da zdravljenje čebel ni enostavno. Uporaba zdravil zahteva izbiro pravičnega časa za zdravljenje ter izbiro ustreznega zdravila, oboje pa je v veliki meri pogoj za uspešno zdravljenje. Malo sem se razpisala o varoji, kajti po podatkih je ravno ta najpomembnejši vzrok za izgube čebeljih družin. Drugi vzroki so še druge bolezni, slaba preskrbljenost s hrano ter nepravilna izpostavljenost zdravilom proti varoji in drugim kemikalijam, ki se uporabljajo v kmetijstvu. Veterinarji ugotavljamo, da neustrezno zdravljenje, prekomerna in neprimerna uporaba zdravil za zdravljenje varoje slabi čebelje družine do te mere, da niso sposobne preživeti zime. Številne študije so pokazale, da uporaba različnih pesticidov v okolju, tudi tistih, za katere menimo, da ne škodijo čebelam (npr. fungicid proti plesnim), negativno vpliva na preživetje čebelje družine. Neodgovorna in prekomerna uporaba pesticidov neposredno ubija ali počasi slabi zdravje čebel in je po novejših ugotovitvah med pogostejšimi, a težko dokazljivimi vzroki za propad čebelje družine. Uničenje naravnega okolja in pesticidi v kmetijstvu pa so glavni vzrok za upad drugih opraševalcev. Čeravno se po eni strani srečujemo z intenzifikacijo kmetijstva, ki se ji bomo dolgoročno izognili le z modro kmetijsko politiko, se vpeljujejo bolj prijazne prakse kmetovanja, kot so kolobarjenje, sejanje posevkov, prijaznih do opraševalcev, ohranjanje kulturne krajine v obliki zaščitene območij in morda sem kaj še izpustila. Še veliko pa bi bilo za narediti na področju fitofarmaceutskih sredstev, menim, da bi razvoj kmetijske tehnologije dolgoročno moral iti v smeri zmanjševanja ali celo opuščanja uporabe teh sredstev. K varovanju čebel in drugih opraševalcev pa lahko prispeva tudi vsak posameznik s sajenjem medovitih rastlin po dvoriščih in vrtovih preko celega leta ter z minimalno uporabo škropiv na vrtovih, seveda po navodilih za uporabo, še bolje pa je, da jih sploh ne bi uporabljali.

Mateja Ratizojnik, dr.vet.med.

Rojenje čebel

ALERGIJSKE REAKCIJE NA PIK ČEBELE

Pri gibanju v naravi ali pri vsakodnevnih opravilih, ko ne posvečamo dovolj pozornosti okolici, nas lahko s svojim pikom presenetijo razni insekti in krilate žuželke, kot so komarji, ose, sršeni ali čebele. Vsak tak napad lahko pusti pri ljudeh neprijetne posledice. Po piku lahko čutimo srbenje ali rahlo oteklino, ki pa čez čas izgine.

Kaj pa, če nas piči čebela?

Če smo preobčutljivi na strup čebel, lahko nastane alergijska reakcija. Ko nas piči čebela, v telo vbrizga 50 mikrogramov strupa.

Kdaj je večja nevarnost za pik čebele?

Če se čebele počutijo ogrožene ali če je temperatura zraka in vlažnost visoka, je možnost za pik večja. Tudi če so čebele razdražene, se sproži verižna reakcija in okrepi napadalnost ter posledično večja možnost pika čebele. Čebele se burno odzovejo tudi na parfum, lak za lase, dišeče krema za sončenje, šampone ter pisana oblačila. Privablja jih tudi znoj in ogljikov dioksid. Čebelar z alergijo mora čebelarjenje opustiti.

Hoja po cvetočih površinah je lahko nevarna, saj smo neposredno izpostavljeni čebelam, ki nabirajo cvetni prah in nektar na rastlinah.

Kako postopamo po piku čebele?

Takoj po piku čebele je potrebno izveliči želo, saj je želo še delujoče in bi v telo lahko vbrizgalo še več čebeljega strupa. Pri tem moramo paziti, da mešička ne stisnemo.

V lekarni so na voljo tablete antihistaminika za lajšanje alergijskih reakcij v telesu, zato je dobro v takih primerih imeti tovrstna zdravila v svoji hišni lekarni. Tudi čebelarstva krovna organizacija (ČZS) je poskrbela, da so na voljo kompleti prve pomoči ob piku čebel. Če so simptomi reakcije na pik čebel bolj izraziti, moramo takoj obiskati zdravnika.

Simptomi, ki jih alergijsko preobčutljiv človek zazna, so sledeči:

- koprivica,
- oteklina kože,
- vnetje očesne veznice,
- vnetje nosne sluznice,
- piskajoče dihanje pri zoženih dihalnih poteh,
- piskanje nad pljuči.

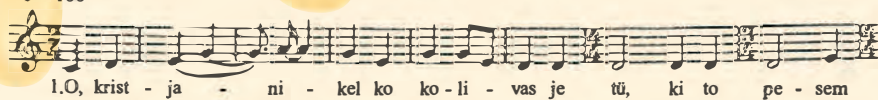

(Delno povzeto iz knjige
MED IN ZDRAVJE, avtor Dr. Peter Kapš)

Pik čebele

Pesem od fčelice

$\text{♩} = 100$

1. O, krist - ja - ni - kel ko ko - li - vas je tū, ki to pe - sem

prav le-po pos - lūj-ša - te od te ma - le stvar-ce fče-li - ce ki ma br-

ne-če lej-tav - ke. 2. Fsi li - dje po- cej-lon svej - ti ne bi

tel - ko me - da fčl - per spra - vi - li. Kak ta ma - la

stvar - ca fče - li - ca na - prav - la hi - žo brez meš - tra.

3. Kda ži zajtra zarja pouči,
te ži stvarca s svoje hiže skoči,
in zletij na te široki, raven svejt,
na te nedužen rožni cvejť.

4. Nledna meša se ne slūži,
ka te stvarce ne bi poleg bilo.
Oj, tie voščene svejče žegjane
du našin dūšan svejtile.

Avtor besedila: Horvat Anton,
po domače Kapitanov Tuni,
strasten čebelar

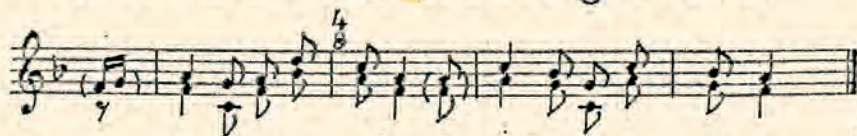
81. FČELICA ZLETELA

Črenšovci, Žižki

116

1. Fče-li-ca zle - tei-la, pre - le-pos je za - pei-la,

pre - le-pos je za - pei-la, je svoj-ga o-čo sre-i-la.

2. »Oča moj predragi,
jel je v_gori cvetje?«
»Je, je, je, je bilo,
davno že odcvélo.«

3.—8. kit. enako kot 1.—2.; le da se namesto očeta vstavlja »mater,
brata, sestro«.

9. Fčelica zlete'la,
prelépo s_je zape'la,
prelépo s_je zape'la,
svojga lúbga sre'la.
10. »Lúbi moj predragi,
jel je v_gori cvetje?«
»Je, je, je šče cvetje,
izda je šče v_gori.«
11. Bouši mi je lúbi
kakor štirje drúgi,
oča ino mati,
sestre ino brati.

(GNI M 24.174; 15.410, zps. Fr. Cigan)

Misel, da je ljubi (ali ljubica) boljši od staršev, sestra in bratov, je vsebina mnogih pesmi na hrvaško-slovenskem obmejnem ozemlju. Po obliki so si enake (petkratno ponavljanje besedila kot zgoraj), vsebina pa je druga: enkrat je treba rešiti jetnika, drugič deliti jabolko, poiskati prstan, rešiti dekle iz jezera ipd.; vselej šele ljubi (ali ljubica) stori, kar je treba in tako dokaže ljubezen. Drugod po Slovenskem pesmi s tako snovjo niso znane.

fčelica = čebelica
bouši = boljši
sre'la = srečala
izda = vedno

ČEBELAR VLADIMIR BALAŽIČ

Balažič Vladimir, Mlinska ulica 7, Odranci

Začetki čebelarstva pri naši hiši segajo v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja. Pokojni oče Jožef Balažič je kupil nekaj čebeljih družin in tako se je začelo čebelarstvo v naši družini. Oče je čebelaril z AŽ panji. Od vsega začetka sem mu pomagal pri točenju in selitvi na čebelje paše po Hrvaški in Pohorju.

Vladimir Balažič, Odranci

Po očetovi bolezni sem se odločil, da bom prevzel čebele in vsa potrebno delo okrog njih. V najboljših časih sva z očetom imela 120 čebeljih družin v AŽ panjih. Sedaj čebelarim s petdesetimi gospodarnimi čebeljimi družinami in dvajsetimi rezervnimi družinami. Vozim jih na čebelje paše na Pohorje in po Prekmurju.

NAJ MEDI!

ČEBELAR DRAGAN BALAŽEK

Dragan Balažek, Mala Polana

ČEBELAR ALOJZ ČIČEK

Alojz Čiček, Renkovci 41, Turnišče

Rodil sem se 7. 2. 1940 v Renkovcih. Življenjska pot me je vodila iz prelepega Prekmurja v kraje, ki so bili manj prijazno za življenje z naravo. Po dolgih letih sem se vrnil domov in se začel ukvarjati z dejavnostmi, kot so lov, ribolov in čebelarstvo. Leta 2002 sem se vključil v ČD Črenšovci. Čebelariti sem začel z enim panjem. Hitro sem spoznal, da brez znanja in poznavanja biološkega življenja čebel le-te težko preživijo. Zato sem obiskoval različna predavanja, seminarje, iskal in poslušal nasvete čebelarskih prijateljev in tako širil svoje poznavanje čebelarstva in imel v nekem obdobju celo 40 panjev. V preteklih letih sem spoznal, da mora biti čebelar pri delu s čebelami dosleden, da mora za to svoje delo nameniti veliko časa. Tudi zato, ker se je narava zelo spremenila. Trenutno čebelarim s šestimi panji, ki mi v moji starosti predstavljajo veliko veselje.

Alojz Čiček, Renkovci

ČEBELAR ALOJZ CIGAN

Začel je čebelariti leta 1977 v Beltincih. Bil je pobudnik in ustanovni član občnega zbora Čebelarskega društva Črenšovci. Leta 1978 je bil izvoljen v upravni ter pozneje v nadzorni odbor Čebelarskega društva Črenšovci in bil od leta 2004 tudi praporščak v društvu. Svoje bogato znanje o čebelah še danes nesebično razdaja med mlade čebelarje. Opravljal je nalogo čebelarskega preglednika, vsako leto povečuje in širi število čebeljih družin v svojem čebelarstvu. 1982 čebelarji že s 50 čebeljimi družinami. Je član upravnega odbora Čebelarskega društva Črenšovci in vodi komisijo za dodelitev stojišč v pašnem okolju Čebelarskega društva Črenšovci. Leta 1984 je za dosledno opravljanje vseh funkcij v Čebelarskem društvu Črenšovci in za razvoj čebelarstva v regiji prejel odlikovanje Antona Janše III. stopnje. Leta 1987 je povečal število družin in čebelaril že z 80 panji. Od ustanovitvi Zveze čebelarskih družin občine Lendava je opravljal različne funkcije, poleg tega je član komisije za zdravstveno zaščito čebel. Leta 1994 je čebelaril že s 120 družinami. Je napreden in inovativen čebelar, v svojem čebelarstvu uvaja nove večje panje in jih prilagaja tehnologiji za večji donos medu. Svoje panje postavi na kontejnerje in jih prevaža na pasišča po takratni Jugoslaviji. V letu 1994 je pri Zvezi čebelarskih družin Lendava vodil komisijo in je bil odgovoren za zbiranje in trženje viškov medu za območje Zveze čebelarskih družin Lendava. 20. 2. 1994 je za svojo požrtnovalno delo na področju čebelarstva v svoji matični družini in Zvezi čebelarskih družin Lendava na letni skupščini prejel priznanje Antona Janše II. stopnje. 1995 je čebelaril že z 200 čebeljimi družinami, v Zvezi čebelarskih družin Lendava je opravlja funkcijo predsednika nadzornega odbora. Leta 1996 je bil izvoljen za člana izvršnega odbora Zveze čebelarskih družin Lendava z dveletnim mandatom.

Alojz Cigan, Odranci

ČEBELAR ANDREJ ČOLIG

Ljubezen do čebel se je v meni začela prebujati med pogovori o čebelah z očetom. Njegova strast do čebel je izžarevala, ko je govoril o njih in se spominjal nekajletnega preteklega čebelarjenja. Odločil sem se, da bom poizkusil čebelariti tudi sam in tako je ljubezen do čebel samo še rasla. S podporo ostalih družinskih članov sem leta 2016 začel čebelariti z dvema družinama. Lotil sem se izdelave novih panjev, s skupnimi močmi smo uredili in pobarvali čebelnjak ter v njegovo okolico zasadili medovite rastline. V čebelnjaku je prostora za osem gospodarnih in štiri rezervne družine. V vsakem panju letos že prijetno domujejo čebele. Ves trud, skrb in odgovornost, ki jo posvečamo čebelah, nam le-te pridno vračajo s svojim šumenjem, ob katerem lahko vsak najde svoj notranji mir, ter s svojimi čebeljimi pridelki, ki nam jih pridno prinašajo.

Anrej Čolig, Trnje

Lepo je biti čebelar ... naj medi!

ČEBELAR BRANKO DOMINKO

Branko Dominko, Nedelica

ČEBELAR ŠTEFAN GJEREK

Štefan Gjerek, D. Bistrica 158b, Črenšovci

Čebelariti je začel moj oče pred več kot 60 leti. Prav tako je nekaj časa čebele imel moj stric Jože, kateri je čebelarjenje opustil zaradi starosti. Sedaj sta oba že pokojna.

Ker sem odrasčal s čebelami, sem tudi sam po odsluženem vojaškem roku začel čebelariti in tako nadaljeval življenje s čebelami na naši domačiji, kjer živimo skupaj z družino.

Štefan Gjerek, Dolnja Bistrica

Tudi stari čebelarji so vodili evidence

ČEBELAR MATEJ DUH

Že četrta generacija naše družine živi tesno povezana s čebelami. Moj pradedek in dedek sta bila čebelarja, jaz pa sem nasledil očeta Martina. Že kot osnovnošolskega otroka me je z veseljem vozil in poučeval o delu s čebelami. Brez pomisleka sem po njegovi

smrti prevzel 18 čebeljih družin, od takrat vestno uvajam tudi novejša spoznanja čebelarjenja. V treh letih sem razširil čebelarstvo na približno 50 družin. Skozi skoraj celo leto so na paši ob Muri na Melincih in doma v Odrancih, na gozdno pašo pa jih odpeljem na Kozjak, kamor so jih vozili že moji predhodniki. Od leta 2015 sem podporni član ČD Beltinci in član ČD Črenšovci, kjer aktivno sodelujem, saj sem z letošnjim letom tudi tajnik.

Matej Duh, Odranci

ČEBELAR ŠTEFAN GYURICA

Za čebelarjenje sem se navdušil pred kratkim. Kot poklicni fotograf sem sem se srečeval z delom čebelarjev in ker sem velik ljubitelj narave, so me čebele prevzele. V Čebelarsko društvo Črenšovci sem se včlanil leta 2017. Leta 2018 sem opravil tečaj za čebelarja. Mentor Jožef Tratnjek mi je podaril prvo čebeljo družino. Z njegovo pomočjo se učim čebelariti. Trenutno imam dve družini, v prihodnje želim to povečati.

Štefan Gyurica, Trnje

ČEBELARSTVO HERBAJ

Začetki našega čebelarstva segajo v leto 1975, ko sem pri 15 letih začel čebelariti. Včlanil sem se v Čebelarsko društvo Črenšovci in počasi je ljubiteljsko čebelarjenje postajalo vedno bolj profesionalno. Z leti sem si pridobil tudi nacionalno kvalifikacijo za poklic čebelar. Redno se udeležujemo predavanj in izobraževanj, to pa nam pomaga, da spremljamo novosti v čebelarstvu in vzrejamo kakovostnejše matice. V ta namen sodelujemo s Kmetijskim inštitutom Slovenije in ČZS. Za vzrejo matic smo sami izdelali prašilčke in stojala. Naše čebelarstvo je sredi pomurske ravnice v vasi Nedelica v občini Turnišče. Do nas vodi več poti, ena od teh je avtocestni izvoz Turnišče. V čebelarstvo se je aktivno vključila tudi moja hčerka Valentina. Skrbi za točenje, promocijo in prodajo medu ter cvetnega praha. Čebele imamo na več lokacijah, prevažamo jih tudi na pašo.

Jožef Herbaj, Nedelica

Valentina Herbaj, Nedelica

ČEBELAR MARTIN HANC

Martin Hanc, Črenšovci

ČEBELAR BOJAN HOZJAN

Čebelar Bojan Hozjan v družbi Štefana Kovača

ČEBELAR IGNAC HOZJAN

Sem Ignac Hozjan, doma v Veliki Polani. S čebelarjenjem sem se začel ukvarjati leta 2012. S čebelami se ukvarjam ljubiteljsko in čebelarim z AŽ in LR panji. Včlanjen sem v Čebelarsko društvo Črenšovci, kjer se udeležujem predavanj in družabnih srečanj, ki jih organizira društvo. Delo s čebelami me veseli in mi pomeni sprostitev po napornem delu v službi.

Ignac Hozjan, Velika Polana

ČEBELARKA MARJANA HORVAT

Sem Horvat Marjana in s čebelarstvom se ukvarjam že 40 let, odkar sem se poročila z Horvat Ignacem in prišla na Dolnjo Bistrico. Na začetku sem se čebel bala, kaj kmalu pa sem ugotovila, da so to pridne in delovne živali in da če se kot čebelar do njih obnašaš pravilno, ti ne bodo storile nič žalega. Zato sem se dokaj hitro vživela in začela uživati v delu z njimi. Z možem sva vedno čebelarila s štiridesetimi družinami in tudi imela pogodbo z Medexom. Po njegovi smrti leta 2004 sem se odločila, da bom s čebelarjenjem nadaljevala, saj me to zelo veseli, vendar pa sem število čebeljih družin zmanjšala na 12. Pri tem mi po svojih najboljših močeh pomaga hčerka Žiljana. Upam, da mi bo zdravje naklonjeno in bom s tem hobijem lahko nadaljevala še nekaj let.

Horvat Marjana in Žabot Žiljana-Dolnja Bistrica

ČEBELARSTVO MILENA KAVAŠ

Milena Kavaš, Odranci

Milena Kavaš, Odranci

Roman Kavaš, Odranci

ČEBELAR DRAGO HORVAT

Otvoritev in blagoslov čebelnjaka

Drago Horvat, Mala Polana

ČEBELAR JOŽEF JEREBIČ

Jožef Jerebic, Srednja Bistrica

ČEBELAR FILIP KOCIPER

Filip Kociper, Črenšovci

ČEBELAR IGNAC KOROŠEČ

Ignac Korošec, Gornja Bistrica

ČEBELARSTVO JURE TIKVIČ

Jure Tikvič, Črenšovci

ČEBELAR ALOJZ KRAMAR

Alojz Kramar, Žižki 20b, Črenšovci

Čebelariti sem začel leta 2012. Čebelnjak s 17 AŽ panji imam postavljen na suhi, prisojni in zavetrni legi ob robu mešanega gozda, kjer so v bližini z vrbovjem in jelševjem poraščene loke in cvetoči travniki, da imajo čebele na voljo dovolj cvetnega prahu in nektarja. Čebelarim povsem ljubiteljsko, ljubezen do čebel pa želim prenesti tudi na svoja sinova.

Alojz Kramar, Žižki

ČEBELAR MARTIN KUSTEC

Čebelarstvo je tradicija roda, kateremu pripadam. Že kot otrok sem se namreč srečeval s čebelami. Moj dedek in oče sta bila čebelarja, zato sem pozneje, ko sem se vrnil iz Nemčije, na domači kmetiji začel tudi sam čebelariti. Na začetku sem imel 4 družine čebel. Letos imam 28 družin, katerih čebelnjak se nahaja na Dolnji Bistrici, natančneje v Lazah. Čebelnjak je postavljen

v naravi, kjer žvrgolijo ptički in rastejo različne vrste rastlin. Pray različna drevesa in rastline so zaslužne za različne vrste medu, ki ga točimo večkrat letno. Čebelarstvo je moj hobi že več let in me izredno veseli, zato vsako svojo minuto prostega časa namenim čebelam. Ker sem že starejši, si želim, da bi v prihodnje moje delo nadaljeval kateri od mojih vnukov. Mislim, da se mi bo želja o nadaljevanju čebelarjenja v družini izpolnila, saj se vnuka že zdaj večkrat z mano odpravita proti Lazam pogledovat za čebelami.

Martin Kustec, Dolnja Bistrica

ČEBELARJA MARIJA IN FRANC NEMEC

Marija in Franc Nmec, Travniška 2, Turnišče

Pri nas doma na Dolenskem smo imeli čebele že pred več kot sto leti. Že moj dedek je imel čebelnjak in v njem čebelaril s t.i. Kranjiči, saj tedaj AŽ panjev še niso imeli. Ko sta moja brata odrasla, sta začela čebelariti v AŽ panjih, precej časa uspešno. Bližnji sosed, ki je imel čez leto svoje čebele na Primorskem, jih je jeseni pripeljal domov in ker ni bilo jeseni nobene hrane, so njegove čebele izropale bratove, zato je bil prisiljen opustiti čebelarjenje. V najinem sadovnjaku je nekaj let imel svoje čebele znanec, ki jih je moral zaradi ropa preseliti. Med tem časom sva se na prisotnost čebel navadila, zato sem predlagala možu, ko se je znanec čebelar odselil, da bi tudi midva začela čebelariti. Začela sva s petimi družinami in potem sva naredila čebelnjak ter čebelarila s tridesetimi družinami. Dokler je možu zdravje dopuščalo, je delo v čebelnjaku opravljal sam, ko se mu je zdravje poslabšalo sem morala počasi delo prevzeti jaz. Najprej zdravljenje in krmljenje, potem že skoraj vsa čebelarjeva opravila. Pred leti je čez zimo iz nama neznanega vzroka preminilo kar trinajst družin, zato sva tudi zaradi moževe bolezni ostala na manjšem številu družin. Po moževi smrti sem prišla na pet, nato na osem družin, sedaj jih imam trinajst. Pri delu mi pomaga tudi sin, ki živi v Ljubljani in pride domov le ob koncu tedna. Posebnih težav pri delu s čebelami nimam, saj sem se redno udeleževala raznih izobraževanj. Težava je le v tem, da je vsako leto že takoj po točenju potrebno čebele začeti hraniti. Čebelarim iz ljubezni do čebel in narave, saj vem, da je vsaka tretja žlica hrane odvisna od dela čebel oziroma od oprasha vanja žuželk.

Marija in Franc Nmec, Turnišče

ČEBELAR ANTON PUCKO

Sem Pucko Anton iz Renkovec. Čebelariti sem začel leta 2012. Danes čebelarim s približno 35 čebeljimi družinami. Pridelujem in prodajam med in cvetni prah. Čebelarstvo počasi razvijam, saj me delo s čebelami veseli. Za vse informacije sem dosegljiv na telefonski številki 041 875 627.

Anton Pucko, Renkovič

ČEBELAR BOJAN TERNAR

Bojan Ternar, Trnje 10, Črenšovci

Čebelarjenje me spremlja že od malega. Nepozabni so spomini na večerno brnenje čebel, ki vsa jih z dedkom poslušala na divanu v čebelnjaku. Takrat smo čebelarili s približno 50 družinami v AŽ panjih, ki smo jih občasno prevažali na Pohorje. Spomnim se, da sem bil od malega vodič za prikaz dela čebel za goste, saj mene nikoli nobena čebela ni pičila (četudi če me je, tega nisem priznal). Po dedkovi smrti sem pozabil na čebele. Sem pa pogosto prebiral knjige v senci čebelnjaka in mu vmes celo obnovil ostrešje. Ob 20. obletnici poroke so mi prijatelji podarili mini čebelnjak z dvema AŽ panjema ter dve čebelji družini. Najprej sem se tega otepal, saj ni bilo časa za to dejavnost. Vmes so čebele ponovno postale moje prijateljice in obnovile spomine na zgodnjo mladost. Sedaj kot ljubiteljski čebelar čebelarim na dveh lokacijah s približno 15 čebeljimi družinami, pretežno v nakladnih panjih. Letno jih vsaj enkrat peljem na izlet (predvsem na kostanjevo pašo). Ne načrtujem povečanja števila čebel, saj je medu za sosede in prijatelje, predvsem pa za slastne medenjake, dovolj. Pomagam pri delu čebelarskega društva, kjer z veseljem urejam spletno stran.

Bojan Ternar, Trnje

ČEBELAR TADEJ TÖRNAR

Z naravo sem povezan že od malih nog. Vedno sem občudoval in spoštoval lepote narave. Doma nismo imeli čebelnjaka, bile so le zgodbe dedka in babice, kako so nekoč k nam na dvorišče pripeljali nekaj panjev na ajdovo pašo. Prvič sem se srečal s čebelami, ko sem bil pri sosedu na obisku in je tam znanec postavil nekaj panjev z družinami ter delal pregled. Kot danes se spominjam, kako sem opazoval, kaj je delal in kako je iz panja vzel delček deviškega satja z medom ter nama ga s sosedom ponudil, naj poizkusiva. Tako sem v študentskih časih začel resneje razmišljati o čebelarstvu in kupil prve 3 panje ter 3 čebelje družine. Dodobra sem spoznal biologijo in etologijo čebel in čmrljev, ko sem pisal diplomsko nalogo z naslovom Pozno sezonska bera pri domači čebeli (*Apis Mellifera*) in pri čmrljih (*Bombus*). Tudi čmrlji ter divje čebele so mi postale zelo zanimive in kolikor mi bo čas dopuščal, bi jih rad raziskoval in jih pomagal ohranjati oz. izboljšati njihovo življenjsko okolje. Čebelarim od leta 2013, prvo leto ali dve skupaj z bratom, nato pa čedalje bolj samostojno. Postopoma sem povečeval svoje čebelarstvo, čeprav mi druge obveznosti marsikdaj ne dopuščajo, da bi se še bolj posvečal čebelarstvu. Trenutno čebelarim z 20 gospodarnimi družinami, pridobivam med in cvetni prah. V prihodnje se mislim bolj posvečati vzrejanju čebeljih matic in družin za lastne potrebe. Nakupil sem tudi svojo prvo prevozno enoto, s katero upam, da bom pridobil tudi druge vrste medu, ki jih sedaj v svojem stacionarnem čebelnjaku v deželi ob Muri ne morem. Kljub spremenljivim letom v čebelarstvu ostajam optimističen in navdušen nad čebelami. Vsako leto se naučim kaj novega in s čebelami mi res nikoli ni dolgčas.

Tadej Törnár, Grede

ČEBELARSTVO TRATNJEK

Čebele so me navdušile že daljnega leta 1983, ko sem po osnovni šoli prišel po naključju v stik z žal že pokojnim čebelarjem Horvat Ivanom iz Žižkov. Veliko sem obiskoval g. Ivana in njegove čebele v lepo urejenem čebelnjaku, ki so mi prirasle k srcu. Pomagal sem mu pri osnovnih čebelarskih opravilih ter poslušal zgodbe iz življenja čebel ter o prevozihih le-teh na oddaljene čebelje paše po Pohorju. Prišel je dan, ko sem od omenjenega čebelarja prejel prvi roj čebel. Tako sem tudi sam postal čebelar brez izkušenj. Vrstili so se piki čebel in moja radovednost je počasi začela dobivati plačilo v obliki bolečin in oteklin. Ko sem dokupil še eno družino na Dolnji Bistrici pri Čebelarju Bedernjaku, je postalo jasno, da čebele tako hitro našega dvorišča ne bodo zapustile. Čebelarjenje je z leti preraslo v dejavnost, ki naju z ženo osrečuje in nama zapolnjuje prosti čas. Čebelariva z večjim številom čebeljih družin in od leta 2002 sva vključena v sistem Slovenske vzreje Kranjske sivke. To je vrsta čebele, na katero smo slovenski čebelarji še posebej ponosni, saj nas je s svojimi pozitivnimi vrlinami ponesla preko državnih meja. Marljivost je vrлина čebel, čebelar ji mora slediti in ponesle te bodo v skrivnosti svojega življenjskega prostora. Najin moto je čebelarstvo v pravem pomenu besede in nikakor ne golo pridobivanje medu.

Jožica in Jožef Tratnjek, Žižki

ČEBELAR MARJAN HORVAT

Pred približno 14 leti sem v majhni prekmurski vasi Filovci kupil travnik, na katerem sem postavil leseno brunarico. Nekaj let pozneje, to je leta 2014, pa sem dobil idejo, da bi postal čebelar. Začel sem z dvema čebeljima družinama, ki mi ju je podaril sorodnik in dolgoletni čebelar Martin Kustec. Prav Martin me je navdušil, da sem se začel ukvarjati s čebelarstvom. Čebelnjak sem od takrat že precej povečal, sedaj imam namreč 12 družin. Čebelnjak poskušam urediti tako, da pritegne nemalo pogledov ljudi. Lahko bi rekel, da je to hobi, s katerim se z veseljem ukvarjam in si krajšam ter bogatim dolge poletne popoldneve. Leta 2017 smo med točili štirikrat, to je največkrat v 4 letih mojega čebelarjenja. Čebele so pridelale cvetlični, akacijev, gozdni in kostanjev med. Čebelarstvo v moji družini pa ne navdihuje samo mene, temveč tudi mojo hčerko, ki je po poklicu profesorica biologije in ima prav tako rada živali in naravo. V prihodnosti nameravam čebelnjak še nekoliko povečati. Če mi ne bo uspelo prej, bom to naredil, ko bom v zasluženem pokoju. Želim si, da bi nekoč moj hobi bil hobi tudi hčerki ali sinu.

Marjan Horvat, Črenšovci

ČEBELAR JOŽEF ZVER

Jožef Zver, Gomilica 20, Turnišče

Več kot 100-letna tradicija čebelarstva, ki sega v obdobje konca 1. svetovne vojne, ko je zadnje trenutke 1. svetovne vojne v Kobaridu preživel čebelar Janez Zver. Njegov oče Ivan je kupil 6 bocunalnih čebeljih družin. Janez je preko dopisovanja po pošti spremljal čebelarjenje doma v Gomilicah. Tudi sam je na fronti veliko časa preživel ob bližnjem čebelnjaku in s svojim znanjem navduševal ostale vojake, ki naj bi po njegovi zaslugi po vojni postali čebelarji. Po končani vojni sta z očetom Ivanom hitro razmnožila čebele, žal pa je oče zgodaj umrl. Dolga leta je čebelarstvo opravljal sam, bocunalne panje je predelal v AŽ panje. Čebele je prevažal na začetku po železnici, kasneje s kamioni, traktorji in celo s konji na različne lokacije v Pomurju, vse do Mariborskega Pohorja in raznih krajev Podravja. Takrat mu je sin Jožef bil v veliko pomoč, vendar ga je zaradi smrti zapustil pred koncem njegovega čebelarjenja. Janez Zver je bil član Čebelarske družine Beltinci, bil je ustanovni član Crenšovske družine čebelarjev, sodeloval je v upravnem odboru in nadzornem odboru, bil je mentor znanim čebelarjem. Dobil je priznanje Antona Janše 3. in 2. stopnje. Leta 1986 je prevzel čebelarstvo vnuk Jožef Zver, v začetku z manjšim številom čebeljih družin, včlanil se je v Čebelarsko družino Crenšovci, aktivno sodeloval v odborih in bil predsednik omenjene družine, pozneje preimenovane v društvo. Trenutno čebelari z več kot 50 čebeljimi družinami na dveh ločenih stojščih.

Jožef Zver, Gomilica

ČEBELAR BRANKO VOGRINČIČ

Sem Branko Vogrinčič (Žižki 111), rojen 1971 leta in sem član Čebelarskega društva Crenšovci. S čebelami sem se srečal že v rani mladosti kot sin dolgoletnega čebelarja. Za delo z čebelami me je navdušil oče, saj sem ga spremljal pri vsakem opravilu pri čebelah, čeprav so bili piki zelo boleči, ampak radovednost je premagala vso bolečino, pa tudi očetove spodbudne besede so pripomogle k temu, da sem ostal zvest čebelam in nadaljeval tradicijo, ki se je začela že z dedkom. S čebelami in čebelarstvom sem preživel svojo mladost in vsa leta svojega življenja ter po očetovi smrti prevzel skrb za te delovne, življenjsko pomembne živalice, za kar gre glavna zasluga mojemu očetu, da me je tako navdušil za čebelarstvo. Čebelarim z AŽ panji v prevoznem čebelnjaku, katerega sem obnovil leta 2012. Delo z čebelami me zelo veseli, saj na ta način vsaj malo pripomorem k ohranjanju narave. Ko ne bo več čebel, se bo tudi narava obrnila proti nam.

Branko Vogrinčič, Žižki

ČEBELAR
JOŽE ŽALIK

Jože Žalik, Žižki

ČEBELAR
SILVO ŽALIK

Silvo Žalik, Žižki

ČEBELAR
BOJAN ŽIŽEK

Bojan Žižek, Nedelica

AKTIVNOSTI V DRUŠTVU

Občni zbor društva leta 2006

Praporščak Alojz Cigan na prireditvi v Celju

ČD na obisku pri Čeb. zvezi Spodnje Savinjske doline

Pri sv. maši v Turnišču

Ustanovni član, Ignac Kotnjek

Druženje v Odrancih

Sodelovanje na Ajdovi noči

JENAMENA 2018, ČRENŠOVCI

V sklopu prireditve Jenamena v Črenšovcih so potekale tudi jenamena počitnice, ki so otrokom ponujale raznolik in zanimiv program. V jenamena počitnicah je sodelovalo okrog 40 otrok. En dan je bil tematsko zasnovan na način, da so otroci spoznavali čebele, čebelarja in čebelje proizvode. Otroci so okušali različne vrste medu in likovno ustvarjali. V sklepnem delu so spekli še medenjake.

Pet najboljših risb je bilo izbranih in te so objavljene v biltenu društva.

RECEPT ZA SLADOKUSCE Z DODATKOM MEDU

Odličen vegetarijanski obrok za vse tiste, ki uživajo v dobri in lahki hrani

BUČA NA SLADKO – KISLI NAČIN

Sestavine:

1kg buče,
5 žlic tekočega medu,
Pest metinih listov,
1/2 kozarca kisa,
ekstra deviško olivno olje,
sol.

Priprava:

Bučo olupimo in jo narežemo na 1 cm in 1/2 cm debele rezine. V posodi za cvrtje segrejemo večjo količino olja, ocvremo v njem bučne rezine po obeh straneh, jih odcedimo in položimo na papirnate brisače, ki vpijejo odvečno maščobo. V lonček nalijemo kis, dodamo med in ga med segrevanjem raztopimo. Nekaj minut kuhamo, nato polijemo omako po ocvrtih bučnih rezinah, ki smo jih pred tem naložili v nepregorno ognjevarno posodo in pristavili na ogenj. Nekaj minut segrevamo na zmernem ognju, nato posolimo, potresemo s fino nasekljanimi dišečimi listi mete in postrežemo.

KRALJEVSKA RIŽOTA

Sestavine:

500 gramov riža,
150 gramov masla,
50 gramov nasekljane čebule,
1 liter jušne osnove,
50 gramov parmezana,
Med po okusu.

Priprava:

V kozici raztopimo polovico masla in na njem rahlo zasteklimo na drobno nasekljano čebulo. Dodamo riž, dobro premešamo in ga na močnem ognju narahlo prepražimo ob stalnem mešanju. Zalijemo z zajemalko vrele jušne osnove. Ko ta izpari, prilijemo novo in tako počasi kuhamo, dokler riž ne vsrka vse tekočine, se napne in zgosti. Rižoto odstavimo z ognja, ji dodamo preostalo maslo, parmezan in med ter dobro premešamo. Takoj postrežemo.

Dober tek!

OTVORITEV TEMATSKE POTI MEDOVITA

Žižki, 13.oktober 2018

Avtor fotografij: Bojan Ternar

Učni čebelnjak,
lastnik Štefan Šemen, Lipa

Hotel za žuželke

Učni čebelnjak,
lastnik Filip Kociper, Črenšovci

Učni čebelnjak,
lastnik Matej Duh, Odranci

Počivališče

Gibalni park, Žižki

ČEBELARSKO DRUŠTVO ČRENŠOVCI
Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci
Splet: www.cd-crensovci.si

»Vzpostavitev tematske poti - MEDOVITA«

Izdalo in založilo: Čebelarsko društvo Črenšovci
Za založnika: Jožef TRATNJEK
Lektoriranje: Andreja Sever
Fotografije: Fotostudio Gyurica, arhiv društva
Oblikovanje: Fotostudio Gyurica
Tisk: Evrografis d.o.o.
Naklada: 1.000 izvodov
Črenšovci, oktober 2018

Za vsebino knjižice »Vzpostavitev tematske poti - MEDOVITA« je odgovorno Čebelarsko društvo Črenšovci.
Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014-2020, je
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

»Medoviti« na pot

Na območju LAS pri Dobrih Ljudeh se prepleta bogata naravna in kulturna dediščina. Območje je bogato z rastlinami, kar s pridom koristijo lokalni čebelarji. Čebelarstvo društvo Črenšovci s svojimi čebelarji vlaga v razvoj čebelarstva med svojimi člani kot tudi informira občane o pomenu čebel za ljudi in okolje.

Pri teh prizadevanjih so skupaj z vodilnim partnerjem – Občino Črenšovci, posameznimi čebelarji ter VO Žiški načrtovali projekt Vzpostavitev tematske poti Medovita. V okviru projekta je vzpostavljena **tematska pot MEDOVITA**, ki povezuje kraje Črenšovci, Žiški, Trnje, Dolnja Bistrica, Srednja Bistrica, Gornja Bistrica, Lipa in Odranci.

Pot je namenjena rekreaciji in spoznavanju čebel in njihovega življenjskega okolja. Na sami poti so postavljeni trije učni čebelnjaki, hoteli za žuželke in posajene medovite rastline. Prav tako smo za več gibanja postavili gibalni park v Žižkih in počivališča za obiskovalce.

Tematska pot je namenjena vsem nam, da z radovednostjo odkrivamo lepote našega okolja z mislijo na varovanje narave, ki nas obkroža.

Vabljeni s kolesom ali peš!

Projekt, Vzpostavitev tematske poti - MEDOVITA«, z akronimom MEDOVITA, je bil uspešen na javnem pozivu LAS Pri dobrih ljudeh 2020 v letu 2016. Projekt MEDOVITA se sofinancira iz naslova podukrepa Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost ter ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja- Evropa investira v podeželje.«

